

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Roel Adam
Titel	Mensenvlees
Jaar	2013
Uitvoering	De Toneelmakerij / Paul Knieriem

Copyright (C) 2013 by Roel Adam

ROEL ADAM

MENSENVLEES

Personages

MINI-MINI

een jongen

DESTINY

een meisje

AKUBA

een slavin van driehonderd jaar oud

ECONOMIA

een vrouw zonder leeftijd

STAREK

een witte man

BAKSTEEN

een zwarte man

De momenten van pauze, vaak aangegeven door het woord 'stilte' zijn over het algemeen kort.

I de binnenkomst van mini-mini

Aan het begin van het stuk is de fabriek verlaten en stil. Geluid van druppelend water. Het zoemen van een generator. Een bewakingsmonitor flitst aan. In zwart-wit verschijnt het gezicht van Mini-Mini. Hij praat in de camera, maar we horen geen geluid. Hij laat een papiertje zien. Bukt zich. Verschijnt met twee flessen in zijn handen. Toont de flessen. Verdwijnt uit beeld. Opkomst Destiny. Ze gaat snel aan het werk. Kijkt om zich heen en zet dan de monitor op een ander kanaal. Beelden van fitnessende vrouwen in roze trainingspakken. Destiny's handen doen mechanisch hun werk. In de verte het geluid van een dichtslaande deur. Het meisje probeert de televisie uit te zetten, maar in haar paniek lukt dat niet. Ze verstopt zich onder een van de werkbanken. Opkomst Mini-Mini. Hij is op zijn hoede. Zet de flessen neer. Kijkt naar het scherm.

MINI-MINI

Mooie mensen. Zal wel Amerika zijn.

DESTINY

kijkt Hoe kom jij hier binnen?

MINI-MINI

kijkt Door de deur.

DESTINY

Waar is je bewaker?

MINI-MINI

Bewaker?

DESTINY

Je ronselaar.

MINI-MINI

Wat is dat?

DESTINY

Degene die je hiernaartoe brengt.

MINI-MINI

Ik ben hier zelf gekomen.

DESTINY

Dat kan niet.

MINI-MINI

Ik wist waar het was. De deur stond open.

Het meisje geeft een kreet, springt op en rent af. We horen haar trappen en slaan tegen een ijzeren deur. Dan komt ze terug.

DESTINY

Je liegt. Je hebt gelogen. Ik haat je.

MINI-MINI

Ik heb hem achter me dicht getrokken.

DESTINY

Kalf. Ezel. Gek.

MINI-MINI

Ik heb honger. Ik heb al drie dagen niet gegeten.

DESTINY

Dat is normaal.

MINI-MINI

haalt het briefje tevoorschijn

Kun jij lezen?

DESTINY

Nee. *wijst op de flessen* Wat zit er in die flessen?

MINI-MINI

Wodka.

DESTINY

grijpt Geef mij wat!

MINI-MINI

houdt de flessen vast Ze zijn voor de baas hier.

DESTINY

plots Jij bent van de politie!

MINI-MINI

Natuurlijk niet. Ik kom hier werken.

DESTINY

Denk je dat ik dat geloof?

MINI-MINI

Ze zeiden dat hier werk was.

DESTINY

Iedereen die hier werkt wordt gebracht. Jij bent van de politie. Jij hebt wodka. Jij maakt de deur open. Laat je pasje zien.

MINI-MINI

Ik heb alleen dit papier waar het adres op staat.

DESTINY

Hoe kom je daar aan?

MINI-MINI

Van mijn vader.

DESTINY

Niemand weet dat deze plek bestaat.

MINI-MINI

Mijn vader wel.

DESTINY

Dan werkt hij voor Starek. Of voor de politie.

MINI-MINI

Hou nou op. Ik weet niks van politie. Mijn vader heb ik al 'n jaar niet gezien.

En mijn moeder is dood.

DESTINY

Kijk niet zo zielig joh. *stilte* Een mens kan beter dood zijn dan dat ie in dit hok moet werken.

MINI-MINI

Dat weet ik.

DESTINY

Wat doe je hier dan?

MINI-MINI

Geven ze je eten?

DESTINY

Soms.

MINI-MINI

Daarom.

DESTINY

Hoe heet je?

MINI-MINI

Zeg ik niet.

DESTINY

Dan niet. *stilte* De politie geeft Starek altijd wodka als ze mij willen hebben.

opeens Kut! De televisie staat nog aan.

Ze morrelt aan het apparaat.

Kom op ding.

Het lukt haar niet. Ze raakt in paniek.

Dit kloteding moet uit! Als ie binnenkomt krijg ik enorm op mijn lazer.

MINI-MINI

Als wie binnenkomt?

DESTINY

Starek natuurlijk.

MINI-MINI

kijkt naar de angst van Destiny Laat mij maar.

Hij pakt een stukje ijzerdraad. Steekt dat in de achterkant van de televisie. De televisie wordt zwart.

DESTINY

Je hebt hem stuk gemaakt, stomme spleetoog!

MINI-MINI

doet de televisie weer aan Nee hoor.

DESTINY

Ja!! Nu krijg je hem natuurlijk niet meer uit!

MINI-MINI

Heus wel.

Hij doet de televisie met het ijzerdraadje weer uit. Stilte.

DESTINY

Jij bent heel handig hè?

Plots slaat ze haar armen om hem heen en gaat dicht tegen hem aan staan.

Wat wil je dat ik voor je doe?

MINI-MINI

Wat bedoel je?

DESTINY

Ik doe alles voor je.

MINI-MINI

Ik heb honger.

DESTINY

haalt kauwgom uit haar mond. Stopt het in de zijne Hier.

MINI-MINI

spuugt het uit Gedver.

DESTINY

Stel je niet aan. De meeste mannen vinden het lekker.

MINI-MINI

Die uitgekauwde kauwgom?!

DESTINY

laat hem los Sukkel. kijkt naar zijn arm. Schrikt Wat is dat?!

MINI-MINI

Een moedervlek.

DESTINY

Hoe kom je daar aan?

MINI-MINI

Gewoon.

DESTINY

Heb je dat altijd gehad?

MINI-MINI

Zal wel.

DESTINY

raakt in de war Ik... ik... jij... loopt weg om in een emmer over te geven

MINI-MINI

Hé meisje. Wat is er?

DESTINY

is duizelig Niets.

MINI-MINI

Gaat het?

DESTINY

Kijk me niet zo aan, man.

MINI-MINI

Ben je ziek?

DESTINY

Nee! Alles is goed. En ga nou aan de kant. Als ik mijn quotum niet haal kan ik weer een week niet normaal op mijn kont zitten.

MINI-MINI

Quotum?

DESTINY

terwijl ze weer snel aan het werk gaat Jij snapt helemaal niks. Jij slaat een deur dicht waar ik alles en alles voor zou geven om hem heel eventjes open te krijgen. Je ziet niet dat ik mooi ben omdat je een kleine jongen bent. Ik heb medelijden met je omdat je nooit meer terug kan naar vroeger en alleen nog maar vrij zult zijn met kapotgeslagen armen of een kogel in je kop.

MINI-MINI

Ik heb honger.

DESTINY

Iedereen heeft honger en wie daar de hele tijd over zeurt is een kleuter zonder verstand. *stilte* Hoe kom jij zo goed met televisies?

MINI-MINI

Ik werkte op de vuilnisbelt.

DESTINY

Vandaar dat je zo stinkt. Wat deed je daar?

MINI-MINI

Plastic.

DESTINY

Luister jongen. Zeg straks tegen Starek dat je verdwaald bent. Geef hem de wodka en als hij de deur open doet ren dan zigzaggend weg zo hard als je kunt.

MINI-MINI

Waarom?

DESTINY

Omdat hij een wapen heeft, domme pinda.

MINI-MINI

Ik heb honger.

Akuba schuifelt naar haar werkplek toe. Destiny verbergt Mini-Mini.

AKUBA

Geen slaap in mijn lijf. Zo veel bijten die kleine rode beesten in bed. En dan al die stemmen van vroeger de hele nacht door.

MINI-MINI

zacht Wie is dat?

DESTINY

zacht Die is gek. Oud en gek. Die houdt het niet lang meer.

MINI-MINI

Wie is daar, Destiny?

DESTINY

Niemand! *zacht* Ze ziet geen steek maar ze hoort alles. Ze wordt morgen verkocht.

MINI-MINI

zacht Waarom?

DESTINY

zacht Die is toch nergens meer goed voor.

AKUBA

Hier komen Mini-Mini.

DESTINY

zacht Wie? Jij?

MINI-MINI

zacht Ik?

DESTINY

zacht Heet jij Mini-Mini?

MINI-MINI

zacht Tuurlijk niet!

AKUBA

Kom!

DESTINY

zacht Ga.

MINI-MINI

zacht Nee!

DESTINY

zacht Durf je niet?

MINI-MINI

zacht Heus wel.

DESTINY

harder Ga dan, bangeschijt.

Destiny duwt Mini-Mini naar Akuba toe.

AKUBA

A boi denki fu bruya mi. Wat kom jij doen? Wat zoek jij hier?

MINI-MINI

Werk, mevrouw.

AKUBA

Heeft jouw Kra jou alleen voor wat werk zo ver door de wereld gestuurd?

MINI-MINI

Mijn Kra?

AKUBA

Jouw ziel.

MINI-MINI

Ik weet niks van een Kra.

AKUBA

De moeder komt in jouw slaap. Zij verzorgt jouw ziel. Zij fluistert: edele Kra van mijn zoon. Ik was jou schoon. Ik wil jou dapper en sterk. Toen heeft de moederschim jouw Kra een opdracht gegeven.

MINI-MINI

Mijn moeder is dood.

AKUBA

Kom eens dichterbij, kleinman. Dichterbij met jouw oor. *zacht* Jij zoekt geen werk. Jij zoekt een mens. *legt haar hand op zijn hoofd* Surdati fon wi pikin na ini wan mata mata, te a dede, net leki fa y'e fon ton ton.

MINI-MINI

roept naar Destiny Wat zegt ze toch?

DESTINY

Ze wil je beheksen.

AKUBA

Ik geen heks! Ik geen wisi uma! Ik helpen! Jij weet toch, Destiny, wat zij hier met die kleinkinderen doen!

DESTINY

Precies. Als Starek straks komt is hij verloren.

AKUBA

Hij moet hier weg.

DESTINY

Dat kan toch niet meer!

AKUBA

Als de Basja hem ziet is hij slaaf. Hij moet snel terug naar huis.

DESTINY

Hij gaat nooit meer naar huis.

AKUBA

Wij gaan allemaal naar huis.

DESTINY

Wij hebben geen huis. Dit is ons huis. Waarom begrijp jij dat nooit!

AKUBA

Ik ga terug naar Afrika.

DESTINY

Ja hoor! Met je ogen dicht. En stijf als een plank.

AKUBA

Mijn ogen zijn al dicht.

DESTINY

En toch zie je alles. *tegen Mini-Mini* En jij bent een sukkel. Als jij soms denkt je neus in mijn zaken te kunnen steken, dan waarschuw ik je. Ik wil niets met jou te maken hebben.

AKUBA

met een stuk brood Hier.

Mini-Mini verslindt de broodkorst.

DESTINY

Dat is wat je hier komt doen: ons eten stelen.

Het alarm gaat over.

AKUBA

Hij moet weg. Stop hem weg, Destiny. Snel.

Mini-Mini wordt verborgen.

2 de afschaffing van de slavernij

ECONOMIA

We vieren een feestje want we zijn blij. We zijn blij dat het allemaal voorbij is. Dat het heel lang geleden is. En als het niet lang geleden is dan is het in ieder geval erg ver weg. Zo ver weg van ons bed, dat we er geen last van hebben. Van al die arme en zielige mensen bedoel ik. Het is heel erg dat ze bestaan. Maar ze moeten niet plotseling bij ons aan komen bellen. Daar houden we niet van. Het moet wel een beetje gezellig blijven op ons feestje vanwege de afschaffing van de slavernij. Want het is nu al weer honderd en vijftig jaar geleden dat die sloebers van toen met hun gedoe en hun toestanden door ons in de doofpot zijn gestopt. Suriname, Brazilië, Afrika: we zijn het allemaal kwijt! Al die mooie plantages: voor eeuwig verloren! Maar we hebben er wel iets fijns voor terug gekregen. De Vrijheid! Laten we daar maar op drinken. Op het feit dat wij allemaal vrij zijn! Niet alleen wij maar ook de...

STAREK

Negers. *stilte* Praat u maar door hoor.

ECONOMIA

Dat woord gebruiken we niet meer, mijnheer.

STAREK

Welk woord niet?

ECONOMIA

Eh... negers.

STAREK

Waarom niet?

ECONOMIA

Dat weet ik niet. Er is iets met dat woord.

Opkomst Baksteen.

STAREK

Hoezo? Wat is er mis met de negers? Ik ben gek op de negers. Als er iemand het geluk in de wereld verspreidt, is het de vrolijk lachende neger met zijn tandpastaglimlach.

ECONOMIA

U houdt uw racistische praatjes maar voor u mijnheer. U gaat hier de sfeer niet verpesten. Begrepen?

STAREK

Charasjo. Charasjo. *zwaait naar Baksteen* Hé, Baksteen!

Baksteen zwijgt en draait zijn hoofd weg.

ECONOMIA

loopt met champagnefles naar Starek toe Ziet u nu wel! U hebt hem beledigd.

STAREK

Welnee, Mademoisselle. Hem kun je niet beledigen. Die heeft een houten kop en een olifantenhuid. *tegen Baksteen* Nietwaar, Baksteen?!

Baksteen brult als een leeuw.

ECONOMIA

Nu is ie kwaad!

STAREK

Dat lijkt maar zo.

ECONOMIA

Weet u dat zeker?

Baksteen verplaatst zich.

Pas op. Hij komt op ons af! *met glas* Wilt u ook een glaasje proeven, mijnheer... eh... Baksteen?

STAREK

Bent u helemaal belazerd, Fräulein. U gaat zo'n slaaf toch geen champanzje aanbieden.

ECONOMIA

Wat zegt u nu weer?! Mijnheer Baksteen is geen slaaf, maar een van onze werknemers. De slaventijd is voorbij.

STAREK

Bovendien houden negers niet van champanzje.

ECONOMIA

Nu houdt u onmiddellijk op met dat geneger, of ik ga u slaan.

STAREK

En verder is hij geen werknemer van mij maar van u.

ECONOMIA

Dat hoeft hier niemand te weten!

Baksteen komt dichterbij.

Daar komt ie aan. Misschien heeft ie wel een mes in zijn zak.

STAREK

plots met een pistool Nou èn? Ik jaag hem zo een kogel door zijn kop.

ECONOMIA

Bent u gek! Zonde van zo'n kostbare... eh... arbeidskracht!

STAREK

Dan schiet ik hem toch gewoon in zijn knie.

ECONOMIA

U laat het!

STAREK

Heel zachtjes natuurlijk.

ECONOMIA

U blijft met uw poten van mijn bezittingen af.

Baksteen brult als een leeuw. Starek loopt op Baksteen af. Legt hem met geweld aan een ketting.

STAREK

Koest, Baksteen! Af! *dan tegen Economia* Je moet weten hoe je ze aan moet pakken, nietwaar?

ECONOMIA

Zó kunt u de werknemers toch niet behandelen mijnheer. U zou een klein beetje beschaving kunnen tonen.

STAREK

Doet u dat maar, mevrouw. Dan haal ik ondertussen de kooltjes uit uw vuur.

ECONOMIA

met glas En nu gaan we gezellig doen. Proost heren! Lang leve de vrijheid!

STAREK

Zjuust!

ECONOMIA

Hè?

STAREK

Nazdrovje!

ECONOMIA

Nazdrovje!

STAREK

Lang leve de slavernij!

ECONOMIA

barst uit Nu houdt u op! U mag denken dat u een flinke jongen bent, maar u bent niets bijzonders. U doet wat ik zeg en u praat met mijn mond. Ik betaal u mijnheer. Dubbel en dwars met bonus en onkostenvergoeding.

STAREK

Maar de hongerlijers, de slampampers, de uitvreeters en de voddenbalen krijgen niks. Proost!

ECONOMIA

Dit is heel dure wijn. *gooit haar glas leeg in zijn gezicht. Stilte* Ik doe wat ik wil, mijnheer, omdat ik mij dat kan veroorloven.

STAREK

Da. *neemt een slok. Dan tegen Baksteen* Vrolijk kijken Baksteen! We zijn vrij!

ECONOMIA

U had best een net pak aan kunnen trekken in plaats van dat groezelige overhemd en die rafelige spijkerbroek.

STAREK

U heeft gelijk, Edele Vrouwe, maar zo gaan wij nu eenmaal gekleed, wij opzichters.

Het Wilhelmus klinkt. Of het volkslied van Suriname. Of 'We are the champions' van Queen. Economia en Starek staan in de houding en proberen zich ten opzichte van elkaar te hernemen.

ECONOMIA

Honderdvijftig jaar geleden alweer. Ongelooflijk. Wat vliegt de tijd.

STAREK

Ja. Scheisse. Lekker champagne.

ECONOMIA

Ik had twaalf bedrijven in Suriname. De mooiste plantages met de prachtigste namen. De Eendragt. Weltevreden. Zorg en Hoop.

Opkomst Akuba en Destiny met dienbladen.

STAREK

Nijd en Spijt. Killenstein. Maagdenberg.

ECONOMIA

Suikerriet, koffie, cacao, hout. Ik verdiende er goud mee!

STAREK

Bling bling. Vertel mij wat.

ECONOMIA

We zeiden allemaal 'neger' in die tijd. Neger of nikker. Dat was heel normaal.

Akuba presenteert de toastjes.

AKUBA

Lekker happie, Misi?

ECONOMIA

Daar hoeven jullie heden ten dage echt niet kwaad om te worden.

AKUBA

Terwijl ze doorloopt naar Baksteen. Ikke geen sikkepit boos, hoor.

ECONOMIA

Het waren nu eenmaal andere tijden! Iedereen had het toen over negers.

Zelfs de ministers en de koning van Nederland.

Ontrolt een oud perkament. Akuba stopt Baksteen slinks een toastje in de mond.

AKUBA

zacht tegen Baksteen Téki joe kóni, hólí joe dom.

ECONOMIA

leest voor

DAT BIJ 'T HOFF IS GOEDTGEVONDEN ENDE VERSTAEN DAT ALLE DE
NEGERS IN DESE COLONIE ONGEMERCKT SIJNDE SULLEN MOETEN
GEMERCKT WORDEN MET HET MERCK VAN HUNNEN MEESTER.

*dan tegen Starek Doe uw werk mijnheer.
Economia af naar haar glazen directiekamer.*

3 het brandmerken

De slaven worden gebrandmerkt.

ECONOMIA

door de intercom Dit is de geur van vlees.

Dit is de geur van brandend vlees.

Van mensenvlees.

Van vlees voor kannibalen.

Hier brandt men sporen in het DNA

van ieder die hier was

en die hier is

en die hier ooit zal zijn.

Mini-Mini springt tevoorschijn als Destiny gebrandmerkt wordt.

MINI-MINI

Nee!

DESTINY

Sukkel!

STAREK

Wat krijgen we nou? Wie is dit?

DESTINY

Niemand is dit.

STAREK

Ken jij hem?

DESTINY

Nee.

AKUBA

Dit is Mini-Mini, Basja Starek. Die kleine slaaf die van plantage naar plantage gaat. Al tweehonderd jaar onderweg en zo moe.

STAREK

Hou je mond. *tegen Mini-Mini* Wie ben jij, jongen?

MINI-MINI

zoekt het briefje in zijn zakken Ik wil hier graag werken mijnheer.

STAREK

Handen uit die zakken. Handen in je nek.

Mini-Mini doet dit.

Hoe kom jij hier binnen?

AKUBA

Hij heeft honger, Basja. Hij is dun en zo mager. Hij glipt als een slang door een kier of een sleutelgat.

STAREK

tegen Mini-Mini Ik vroeg je wat!

MINI-MINI

Ze hadden me verteld... Iemand had me verteld... Ik had gehoord...

BAKSTEEN

De deur stond open. Ik zag het zonlicht naar binnen schijnen. Het leek wel een droom.

MINI-MINI

Ze zeiden dat... *wil de wodka pakken* Ik heb iets voor u.

STAREK

Blijf staan! Jij komt pas in beweging als ik het zeg. Begrepen?

ECONOMIA

door de intercom Het is een rat.

AKUBA

Hij is een goede boy, Basja.

STAREK

Hou nou eens je klep, oude zeur. *tegen Mini-Mini* Wat heb je bij je?

MINI-MINI

Wodka.

STAREK

Waar?

MINI-MINI

Daar. Bij die werkbank.

STAREK

Pak die flessen, Destiny.

Destiny doet het.

Hier brengen.

Destiny doet het.

Open maken.

Destiny doet het.

Neem een slok.

Destiny doet het.

Ook uit die andere fles.

Destiny doet het.

En?

DESTINY

Gewoon: wodka.

Starek drinkt in één teug een halve fles leeg.

STAREK

tegen Mini-Mini. Jij weet wat papa nodig heeft, hè? *trekt zijn pistool* En nu mee naar buiten. Dan krijg je een fijne beloning voor je lekkere dranksky.

DESTINY

Wacht! Dat zou reuze stom van je zijn. Om hem af te maken.

STAREK

Waarom?

DESTINY

Je ziet toch ook wel dat het een Chinees is.

MINI-MINI

Ik ben geen...

DESTINY

valt hem in de rede Je zegt altijd dat die zo handig zijn met hun vingers. Dat die het koper zo snel uit het elektriciteitsdraad kunnen peuteren.

STAREK

Chinezen? Heb ik dat gezegd?

DESTINY

kruipt tegen hem op Hij werkt vast twee keer sneller dan ik. Laat hem blijven. Dan ben ik 's nachts niet zo moe. Kan ik eindelijk eens doen waar jij zin in hebt.

STAREK

Neem jij mij in de maling?

DESTINY

op zijn schoot Liefje – het is toch veel te gevaarlijk om jou in de maling te nemen?

STAREK

stilte Okee. Hij blijft. Maar als ik merk dat jij mij belazert dan...

DESTINY

Natuurlijk. Jij bent de baas. *wil Mini-Mini met zich meetrokken* Kom. Ik zal je wijzen wat ons werk is.

STAREK

Wacht!

ECONOMIA

door de intercom Het is een rat. Een slimme rat die mijn fabriek insluit en de productie in gevaar brengt.

STAREK

tegen Mini-Mini Maak je zakken leeg.

MINI-MINI

keert zijn zakken binnenstebuiten Ik heb niks.

STAREK

Paspoort?

MINI-MINI

Heb ik niet.

Starek fouilleert hem. Heeft een papier. Steekt dat in zijn achterzak.

ECONOMIA

door de intercom Weg met dat paspoort. Vernietig die naam. Een naam is gevaarlijk en overbodig. Alleen een mens die niet weet wie hij is, is nuttig en bruikbaar.

DESTINY

richt zich tot het publiek Ik ben Destiny. Zo kun je me het beste noemen.

Destiny klinkt mooi, toch? Alsof ik een soort popster ben.

AKUBA

richt zich tot het publiek Ik ben Akuba. Ik ben driehonderd jaar oud. Niemand gelooft dat. Hoe kun jij driehonderd jaar oud zijn? Die mensen van toen zijn toch dood en begraven?!

BAKSTEEN

richt zich tot het publiek Ik heb mijn paspoort zelf verbrand. Soms heet ik Prikkelraad. Of Landmijn. Of Grenspaal. Hier heet ik Baksteen. Je kunt maar beter een geheim zijn in deze wereld.

MINI-MINI

richt zich tot het publiek Ik ben niemand.

STAREK

richt zich tot het publiek En ik ben de baas. De vleeshaakbaas ben ik. De snijmachinebaas. De hakblokbaas. Maar ik ben vooral de mensenbaas zet *machines aan, verandert het licht, stelt de camera's in*

En dan nu aan de arbeid, kinderen!

Starek naar kantoor. Mini-Mini wordt toeschouwer. De anderen blijven gericht op het publiek.

4 deze kinderen zijn te klein

DESTINY

Kinderen? Wij zijn geen kinderen.

BAKSTEEN

Nee. Wij niet. Maar zij wel.

AKUBA

Allemaal lieve kleine kinderen.

DESTINY

Ze zijn té klein.

BAKSTEEN

Ja – laten we maar stoppen met toneelspelen en naar huis gaan.

AKUBA

We kunnen niet naar huis. We zitten gevangen.

BAKSTEEN

verbreekt zijn boeien O ja?

DESTINY

Sorry, jongens en meisjes uit Amsterdam. We zijn een beetje bang dat we jullie in de war zullen maken.

AKUBA

Met dat wat er vroeger allemaal gebeurd is.

DESTINY

Met dat wat er nog steeds gebeurt.

AKUBA

We willen wel dat jullie vannacht goed kunnen slapen.

DESTINY

Jullie zijn te jong voor ons verhaal.

BAKSTEEN

Laat die kinderen toch lekker buiten gaan spelen. Slavernij! Wat een waardeloos onderwerp. Kinderen houden van móóie verhalen. Met een happy end.

DESTINY

Over een prins en een prinses.

AKUBA

En een heks.

BAKSTEEN

Met een kromme neus en een wrat en een zweep in haar hand.

AKUBA

Geen zweep!

BAKSTEEN

Een bezemsteel dan. Waarop ze kan vliegen.

DESTINY

Ja! Harry Potter!

BAKSTEEN

Harry Potter bestaat niet.

AKUBA

Jij wel?

BAKSTEEN

Natuurlijk. Ik ben van vlees en bloed.

AKUBA

Mensenvlees.

DESTINY

Harry Potter is een held!

AKUBA

Omdat hij kan toveren.

BAKSTEEN

Allemaal hocus pocus. Laten ze Harry Potter maar eens met een zweep...

AKUBA

Niet met een zweep!

BAKSTEEN

Wel met een zweep! Als ze Harry Potter met een zweep op zijn
verwendekostschooljongetjesrug slaan dan voelt hij niks. Omdat ie een
filmheld is. Een fantasiefiguur.

DESTINY

Leuk toch?

BAKSTEEN

Hij kent geen pijn. Geen verdriet. Geen woede. Wij wel. *tot de zaal* Hoe vaak
en hoe hard moet je een man slaan zodat zijn kinderen zijn pijn zullen
voelen?

AKUBA

Hoe vaak en hoe hard moet je een vrouw slaan zodat de kinderen van haar
kinderen haar pijn zullen voelen?

DESTINY

Hoe vaak en hoe hard moet je mij slaan zodat de kinderen van de kinderen
van mijn kleinkinderen mijn pijn zullen voelen? *stilte*

Had ik maar een Harry-Potter-toverstokje om mezelf naar jullie toe te
toveren. Maar dat heb ik niet. Ik kom uit Thailand.

AKUBA

Ik uit het verleden.

BAKSTEEN

En ik ben een neger.

AKUBA

Nou – eh... neger...

BAKSTEEN

Ik ben een grote pikzwarte neger. Boe!

AKUBA

Je bent een stuk zwarter dan ik. Dat wel. Maar een neger...

BAKSTEEN

Ik speel een neger. En ik ben het. En daar ben ik trots op. Laten we in godsnaam trots op onszelf zijn.

DESTINY

Ik ben nergens trots op. Ik ben alleen maar bang.

BAKSTEEN

Omdat je een meisje bent.

DESTINY

Nou zeg!

BAKSTEEN

Ik bedoel: met een meisje... Voor een meisje is het veel erger om een slaaf...

AKUBA

Een slavin!

BAKSTEEN

Te zijn dan bijvoorbeeld voor mij. Met een meisje kan een man, een blanke...

AKUBA

Een bakra.

BAKSTEEN

Een opzichter...

AKUBA

Een Basja.

BAKSTEEN

Verschrikkelijke dingen doen. Smerige dingen.

DESTINY

Stil nou. Denk aan die kinderen.

BAKSTEEN

Ach gut. Mogen de Nederlandse kindertjes nog niet weten wat de vaders van hun vaders van hun vaders allemaal hebben uitgespookt met die lekkere slavinetjes? Laat ze toch fijn met hun speelgoed gaan spelen. *loopt weg*

Deze kinderen zijn veel te jong voor de waarheid.

AKUBA

Niemand is te jong voor de waarheid. *Stilte. Tijdens de woorden van Akuba komt Baksteen terug.*

Een slaaf werd er van beschuldigd dat hij zijn meester wilde vergiftigen. Hij werd in het kookhuis gebracht, waar men hem tien vingers en tien tenen afhakte met een scherpe beitel. De bakra's dwongen hem zijn tenen en zijn vingers op te eten. Vervolgens nam de Basja een mes en sneed de slaaf een oor af. Ook dat oor moest hij opeten. Toen nam hij een schaar en knipte de tong van de arme man doormidden. Ze duwden het afgesneden stuk terug in zijn mond en lieten hem slikken. Stervend van pijn stamelde de slaaf met het stompje dat nog over was onverstaanbare klanken. De Basja werd hier zo woedend over dat hij met een nijptang de rest van de tong uitrukte. Men bracht de slaaf naar de rivier, bond hem vast aan een oude boot en probeerde hem levend te verbranden door de boot aan te steken. Toen de boot niet vlam wilde vatten, gaf de Basja het bevel om de slaaf los te maken,

goed te geselen en hem levend in een kuil te begraven. Zo gebeurde dat in Suriname in 1747.

DESTINY

stilte Dat is eh...

BAKSTEEN

Heel lang geleden.

AKUBA

Zulke dingen gebeuren nog steeds.

MINI-MINI

Waar?

BAKSTEEN

Hier! Wij zitten hopeloos gevangen. Niemand weet van ons bestaan. Hier is het tegelijkertijd 2013 én 1747. En geen mens komt ons verlossen.

MINI-MINI

We zullen zien.

DESTINY

tegen Mini-Mini Doe je nog mee?

MINI-MINI

Tuurlijk.

DESTINY

Okee. Dan moet je het zelf maar weten.

De slaven brandmerken Mini-Mini.

BAKSTEEN

Nu hoor je bij ons. Hoe heet je?

MINI-MINI

Ik ben niemand.

BAKSTEEN

Ik bedoel: hoe moeten we je noemen?

MINI-MINI

Eh... Mini-Mini.

DESTINY

Welkom thuis, Mini-Mini.

Starek op met zweep. Ketent Baksteen met een langere en zwaardere ketting vast aan een werkbank. Neemt de positie van bewaker in.

STAREK

Nu als de sodemieter aan het werk allemaal!

5 het werk

STAREK

loopt rond. Inspecteert de werkende slaven. Slaat met zijn zweep Ja! Kijken jullie maar goed! Wat wij hier produceren ligt volgend jaar in de Hollandse supermarkt waar alles goedkoop is. Hoe lager de prijzen, hoe hoger de omzet. Zo luidt de wet in de beschaafde wereld. En wij voldoen slaafs aan alles wat er gewild wordt. Wat moeten wij anders in deze afvalput hier? Wij zijn als oud vuil over de rand van jullie nette tafel geveegd. Wij moeten ook ergens van leven. Vandaar de zweep in mijn hand. Hiermee probeer ik nog iets van waarde uit deze waardeloze lijven te slaan. En dus haten ze mij. Moeten zij God soms haten, die zij niet kunnen zien? Moeten ze jullie soms haten? De klant die al eeuwenlang koning is? Laten ze mij dan maar haten. De opperslaaf die buigt voor de macht die hem beveelt. *roept naar de slaven* Hé collega's! Denken jullie soms dat ik vrij ben? *haalt sleutel uit broekzak* Omdat ik deze sleutel in mijn zak heb? *legt sleutel voor Akuba neer* Hier. Maak die deur open. Trek de wijde wereld in. Geniet van je vrijheid.

Starek loopt weg.

AKUBA

Basja. Ik ben oud en versleten. Voor mij is daar buiten geen druppeltje werk meer.

STAREK

pakt de sleutel Voor niemand van jullie! Die mooie vrijheid waar jullie van dromen bestaat niet. *wijst* Niemand van jullie overleeft in de jungle daar buiten. De concurrentie is moordend.

AKUBA

Ik weet het, Basja.

STAREK

Dan zou ik mijn tempo maar eens wat opvoeren. Neem een voorbeeld aan die twee Chinezen.

MINI-MINI

Ik ben geen...

DESTINY

valt hem in de rede Laat nou maar!

Starek is bij Baksteen.

BAKSTEEN

Misschien kunt u mij die sleutel geven, mijnheer? Ik voel me thuis in de jungle.

STAREK

Jij ligt niet voor niets aan de ketting, Baksteen. Jij bent de enige echte slaaf hier in huis.

BAKSTEEN

Ik ben geen slaaf.

STAREK

Een menseneter. Een moordenaar ben jij.

BAKSTEEN

Omdat ik uw voorganger gedood heb? Dat was geen mens, mijnheer. Hij was nog onmenselijker dan u. Een slaaf die een opzichter doodt is geen moordenaar, maar een held.

STAREK

Nu zeg je het zelf! Dat je een slaaf bent!

BAKSTEEN

Ik gebruik uw woorden. U kunt mij noemen wat u wilt. Ik ben een mens, zoals iedereen. Een mens die vecht voor zijn vrijheid.

ECONOMIA

door de intercom Hou toch op met dat geklets over mensen en vrijheid. De mens is een ding. Het hart van de mens is een pomp. Het oog van de mens is een televisiecamera. De hersens van de mens zijn een computer. De mens is een werktuig. Een machine. Een goedkope machine die loopt op een slok water en een stuk brood. Hij is de meest perfecte machine die er ooit is gebouwd. Hij gaat zestig jaar mee en als hij versleten is gooi je hem weg. Al dat moralistische gezeik over de edele mens en zijn vrijheid! Je vraagt toch ook niet aan de hamer of hij vrij is? En zeker niet aan de spijker die het hout ingeslagen wordt. De hamer en de spijker verbijten hun pijn en doen zonder te zeuren hun plicht. Laten de mensen daar een voorbeeld aan nemen. En laten ze dankbaar zijn dat ze een functie hebben.

STAREK

Eigenlijk moet je mij dankbaar zijn, Baksteen.

BAKSTEEN

Ik ben u erg dankbaar, mijnheer.

Er wordt gewerkt.

6 de haat van baksteen

BAKSTEEN

fluistert Hé. Psst. Mini-Mini.

Mini-Mini kijkt.

Gewoon voor je uit blijven kijken; doen alsof je mij niet hoort.

Baksteen gaat naar de uiterste hoek toe waar hij kan komen. Graaft iets op uit het zand.

Kom voorzichtig hiernaartoe. Hier kan de camera je niet zien.

MINI-MINI

De camera?

BAKSTEEN

Kijk. toont een kapmes Weet jij wat dit is?

MINI-MINI

Een mes. Een groot mes.

BAKSTEEN

Het is een Colima-machete. Een houwer. Je ziet ze niet veel. Hier heeft iedereen een Tapanga. Of een bolo met een scherpe punt.

MINI-MINI

Hier in de fabriek?

BAKSTEEN

Natuurlijk niet. Dáár. In de jungle. Waar iedereen vrij is. Daar stikt het van de machetes, de stiletto's en de pistolen. Heb jij wel eens mensen gedood, Mini-Mini?

MINI-MINI

Waarom zou ik een mens willen doden?

BAKSTEEN

wijst op het lemmet Zie je dit glimmende spul? Dat is vergif. Het gif van een kikker. Een pijlgifkikker. Een druppel daarvan kan een olifant killen. Ik heb een man met deze machete gedood.

MINI-MINI

Waarom?

BAKSTEEN

Omdat het moest. *stilte* Je mag hem wel even vasthouden, hoor.

Mini-Mini neemt de machete angstig van hem over.

BAKSTEEN

Nu kun jij doen wat je wilt. Jij kunt deze zwarte kop van dit lichaam af slaan, zodat ik als een dood dier op de grond val.

MINI-MINI

geeft het wapen terug Doe niet zo eng!

BAKSTEEN

Wil jij niet weten hoe macht voelt?

MINI-MINI

Nee.

BAKSTEEN

Dan ben jij een domme jongen, die niets van de wereld begrijpt. Als een man kiezen moet tussen doden of gedood worden, dan is de keuze niet moeilijk.

Dan gebruikt hij zijn machete. Slacht mij af, Mini-Mini, voor ik jou afslacht.

geeft de machete Hier.

MINI-MINI

gooit de machete op de grond. Loopt weg Hou op man!

BAKSTEEN

Ik wil jou alleen maar iets leren!

MINI-MINI

Ik hou niet van dit soort spelletjes.

BAKSTEEN

Dit is geen spelletje. Dit is echt. Jij moet hem doden.

MINI-MINI

Wie moet ik doden?

BAKSTEEN

Starek natuurlijk.

MINI-MINI

Doe het zelf!

BAKSTEEN

Dat kan ik toch niet. Hij legt mij vast aan een ketting. Want ik ben zijn bloeddorstige slaaf. Jij een onschuldig Chineesje. Maar met mijn machete kun jij een nuttige moordmachine zijn.

MINI-MINI

Ik ben geen Chinees, lul.

BAKSTEEN

Maar een moordmachine toch wel?

MINI-MINI

Nee!

BAKSTEEN

terwijl hij de machete begraaft Jij kunt ons bevrijden, Mini-Mini. Jij bent geen kind meer. Jij kunt een held zijn. Je weet waar mijn machete verstopt ligt. Ik reken op jou.

7 de honger

Economia dineert aan een chic gedekte tafel. Starek bedient haar. De slaven kijken toe.

ECONOMIA

Alle mensen hebben honger, want ieder mens heeft een grote mond. Sommige monden zijn zo groot als een parkeergarage of een vliegtuighangar. Daar worden hele wagonladingen in naar binnen gepropt. Dan de boel verteren met spuug en slijm en maagsappen. Vervolgens de handel uitkakken op een toilet of gewoon op de grond. Niet iedereen heeft de luxe van een fijne wc-pot. Maar ze hebben allemaal honger van Madagaskar tot aan de Noordpool. De maag heeft de mensheid compleet in zijn macht. Vandaar dat de supermarkten overal in de wereld als paddenstoelen uit de grond schieten. Want de meeste mensen willen het liefst zalm op hun bord. Maar iederéén dure zalm: dat gaat natuurlijk niet. Laten we daar nou niet moeilijk over gaan doen, want in Zimbabwe, of hoe het daar ook mag heten, vreten ze heus hun buikjes wel vol. Niet met zalm, niet met karbonades en zelfs niet met een patatje oorlog, maar met zandkorrels en boomschors. Ze worden daar door Moeder Natuur prima verzorgd. Je hebt er als Albert Heijn niets te zoeken. Als je in dat snikhete Zimbabwe per se geld wilt verdienen, zou je misschien met een partijtje zonnebrillen een kleine winst kunnen maken. Gucci-zonnebrillen. Niet met de echte Gucci's natuurlijk; die zijn voor geen mens te betalen, maar met de neppers. Die laat je in Vietnam of Cambodja door een stuk of wat kinderen voor een fooi in elkaar zetten. In Nederland ziet al geen mens het verschil tussen namaak en echt, laat staan dat die lui in

de jungle iets merken. Als die de blits maar kunnen maken met hun zonnebrilletje om hun honger wat minder te voelen. Er is alleen één groot probleem. Ze hebben er niet eens een fatsoenlijke asfaltweg. Voor je het weet zit je met je vrachtwagen vol brilletjes vast in een kuil in een zandpad. Zie dan maar eens weg te komen als die uitgehongerde inboorlingen met hun kapmessen tevoorschijn schieten.

Economia af. De slaven vechten om de etens-resten. Akuba kan maar een piepklein stukje bemachtigen.

8 afrika

Baksteen werkt. Destiny werkt. Akuba zit stil bij haar etensbord.

MINI-MINI

U moet wel iets eten, mevrouw Akuba.

AKUBA

Ik eet niet meer. *pakt het bord* Hier. Het is voor jou.

MINI-MINI

Maar ik heb al gegeten.

DESTINY

van ver Laat dat mens toch in haar sop gaarkoken!

AKUBA

met het bord Neem het. Je hebt een zware reis voor de boeg. Jij moet sterk zijn en goed eten! Want ze komen ons halen en je komt niet meer terug.

DESTINY

komt er bij Begin je weer over vroeger?!

AKUBA

grijpt Mini-Mini vast Ze nemen ons mee, jongen. Ze slepen ons overal mee naar toe.

DESTINY

Hij is je zoon niet!

AKUBA

Ben jij dan alles vergeten? Weet jij dan niets meer?

MINI-MINI

probeert haar te voeren Ik weet alleen dat u nu wat moet eten.

AKUBA

Je was nog maar zo'n kleine baby. Straks komt de boot, Mini-Mini. Straks gaan wij door de poort. Dan zien we ons land niet meer terug. Wij hebben geen dingen meer die van ons zijn. Wij hebben alleen nog elkaar.

DESTINY

schudt Akuba door elkaar Hou nu eindelijk eens op met dat gezeur over vroeger.

AKUBA

Mijn zoon mag niet vergeten wat er gebeurd is.

DESTINY

Je fantaseert! De waarheid is dat niemand zich om je bekommert. Om jou niet. Om mij niet. Om ons niet. Wij zijn hier allemaal stof in de wind. Dat is de realiteit. Wij hebben geen familie. *tegen Mini-Mini* Jij ook niet. Jij bent niemand. Hoor je wat ik zeg? Voor mij ben jij niemand.

MINI-MINI

Ik heb je gehoord.

AKUBA

Luister. Het begon bij de zee, jongen.

DESTINY

loopt kwaad terug naar haar werkplek Niemand luistert hoor! Niemand interesseert zich voor wat er honderden jaren geleden gebeurd is.

BAKSTEEN

opeens Nu hou jij je mond Destiny. Zij heeft geen foto in haar zak waar ze in de nacht mee kan praten. Laat haar vertellen. Want haar verhaal is ook mijn verhaal.

Baksteen komt bij Akuba en Mini-Mini.

AKUBA

Herinner je je die grote witte gladde zee nog?

MINI-MINI

Ik ben het vergeten, mevrouw. Maar als u wat eet zal ik luisteren.

AKUBA

duwt zijn hand weg Die zee is stil en glanzend. Het is de zee van ons volk. Heilig is zij en vol vis en met klanken die ons rustig in slaap wiegen onder een palmboom op het heetst van de dag.

BAKSTEEN

Wij kenden daar alles. En alles, van de groene bergen tot aan de blauwe horizon, was van ons.

AKUBA

Tot op de dag waarop de schepen verschenen.

BAKSTEEN

Toen de schepen kwamen waren zij eerst kleine mieren. Zwarte mieren die langzaam tevoorschijn kropen vanuit de afgrond daar aan het eind van de wereld.

AKUBA

Wij tuurden en tuurden en wisten niet wat wij zagen.

BAKSTEEN

De mieren kwamen dichterbij en groeiden steeds groter tot zij bruine krokodillen geworden waren.

AKUBA

De krokodillen veranderden in grote zwemmende olifanten.

BAKSTEEN

En de olifanten in reusachtige monsters die wij nog nooit hadden gezien.

AKUBA

Van onderen waren zij glad als een vis maar van boven droegen ze touwen en doeken en houten ladders en enorme palen die recht de hemel in wezen.

BAKSTEEN

Op die monsters zagen wij vreemde wezens waarvan we dachten dat ze uit de hel waren ontsnapt.

AKUBA

Zij hadden rode baarden en witte gezichten als duivels. Zij spraken als dieren met grommende kelen.

BAKSTEEN

Uit de buiken van de houten monsters staken trompetten die geen muziek, maar donder en vuur uitspuwden. Het waren hun wrede en trotse kanonnen. Hun kanonnen en stenguns en bommenwerpers en spiegeltjes en kralen en kettingzagen en bulldozers en computers en smeergeld en iPhones.

Opkomst Starek.

Wij zijn niet gek! Wij schijten hier in een gat in de grond en hebben één bord, één mes en één lepel en 'n bed vol luizen en hebben elke dag honger als we gaan slapen, maar we zijn niet gek!

Starek probeert Baksteen te overheersen.

Wij kennen beschaving! Wij kijken reclames! Wij hebben een televisie met schotelantenne! Wij zien dat alles wat wij eens hadden nu daar is bij jullie.

Starek slaat Baksteen in elkaar. Steekt hem een injectienaald in de arm.

Goud. Rubber. Koffie. Mangaan. Ivoor. Mensen. Hout. Cadmium. Olie.

Aluminium. Vissen. Koper. Tin. Diamanten. Tijgers. Kinderen. Neushorens.

Garnalen. Kobalt. Uranium. Alles wat eens van ons was zit nu opgepropt in jullie televisies en telefoons. *raakt bewusteloos* Maar eens... nemen wij met machetes... wat van ons is gestolen.

9 de diefstal van het kind

AKUBA

tegen Mini-Mini De schepen brachten ons naar de overkant van de grote zee. Jij groeide. Je werd een echte jongen. Toen kwam die verschrikkelijke dag. Het was zo'n hete dag geweest. De wolken worden geler dan en je voelt: straks komt die zware regenbui naar beneden plenzen. Jij stond tegen mij aan te hangen. Ik zei: het spookt in de lucht, kleintje. Zes jaar was je en ik was nog jong toen. Het was bij het kookhuis.

Starek komt naar voren.

De Basja, die blank-officier, kwam aan in de verte. Toen ging mijn hart sneller slaan en de adem stond stijf in mijn keel want ik wist wat er zou gebeuren.

STAREK

Het is nu al meer dan twee maanden geleden dat hij zes werd, Akuba. Het is zo ver. Hij moet mee.

AKUBA

Nee! Nee! Nee, Basja – o, nee dat is niet waar. Hij is echt nog maar een heel kleine jongen.

STAREK

Hij is groot genoeg.

AKUBA

Kijk naar mij, Basja. Ik werk heel goed. Dat zei u nog laatst: jij werkt zo goed, Akuba.

STAREK

Ik kom niet voor jou, maar voor hém.

AKUBA

Ik zal dubbel goed werken. Heel hard.

Ik kan in de suikermolen gaan werken.

Net als een man.

STAREK

Waarom zou je dat doen?

AKUBA

Dat u zult zeggen; die Akuba lijkt wel een meisje maar ze is zelfs beter dan zo'n zwart werkpaard dat heel veel kost op de markt. Zij doet samen met haar jongen alles heel handig en vlug. Over die twee ben ik erg tevreden. U bent toch tevreden, Basja?

STAREK

Jij bent een goede slavin, Akuba.

AKUBA

Dank u, Basja. Dank. Ik ben goed.

STAREK

Jij bent niet beter of slechter dan de anderen hier.

AKUBA

Weet u hoe veel ik kan tillen? Wat ik draag op mijn hoofd? In mijn hand?

Hoe lekker ik koken kan? Kijk in mijn ogen, Basja!

STAREK

Ik kom voor de jongen. We hebben een koper voor hem gevonden.

AKUBA

Ik kan kippen fokken op mijn grondje. Ik kan maïs en eieren en aardappels brengen naar de markt. Ik zal voor geld zorgen voor mijn kleintje, Basja. Veel geld. Ik zal hem kopen.

STAREK

Jij spaart in vijftig jaar niet bij elkaar, wat ik nu in één klap voor hem kan krijgen. Dat weet je best.

AKUBA

Ik weet het niet, Basja. Ik ben een domme slavin.

STAREK

Je moet nu afscheid van hem nemen.

AKUBA

Dat kan toch niet.

STAREK

Ik praat niet over kunnen. Ik praat over moeten. *pakt Mini-Mini vast* Hij gaat nu mee!

AKUBA

Nog niet, Basja. Nog niet!

STAREK

Ik kan die vrouw niet lang laten wachten.

AKUBA

Ik zal afscheid nemen. Ik doe het. Ik doe het nu.

STAREK

wendt zich af Wees snel dan.

AKUBA

met Mini-Mini Oh... wat moet ik? Wat moet ik doen? Wat moet ik zeggen? Jij moet braaf zijn, hoor. Dat is het beste. Jij moet doen wat ze zeggen. Anders doen ze je pijn. Jij moet goed eten. Als je buikpijn hebt, neem jij de jorka pesi. *geeft hem wat kruiden uit haar schortzak* Jij weet toch goed waar die groeit?

MINI-MINI

Nee.

AKUBA

De plant met de boontjes die knallen. En voor jouw huid gebruik jij de slabriki. *geeft hem nog meer planten* Gewoon alles vermalen en op de jeukende plek smeren. Maar je moeder moet je vergeten. Ze was er maar even. Zij staat hier en heeft verder niets in haar hand om aan je te geven. Zij gaf jou dit lichaam, dat ze nu gaan verkopen. Misschien is dat genoeg. Want jij bent mijn mooie jongen. Jij bent snel. Jij bent slim. Jij bent sterk.

STAREK

Schiet op Akuba!

AKUBA

De geesten zullen nu voor je zorgen. Ik zal met ze praten. Kom maar bij mij, kind.

ze slaat haar armen om Mini-Mini heen Ik vlieg door de nacht naar je toe. Ik kom met de wind. In je dromen.

STAREK

Laat hem nu los.

AKUBA

Nee! Dat doe ik niet. Nee!

STAREK

pakt zijn zweep Maak het niet lastiger dan het al is.

AKUBA

Zweept u maar. Zweept u mij maar. Zweep mij, maar neem hem niet van me af. Nee! Nee!

Akuba wordt door Starek met zweepslagen gestraft. Starek trekt Mini-Mini met zich mee. Zij gaan het kantoor binnen.

10 woede

AKUBA

En toen ging je. Je keek niet om. Je was zes jaar, maar heel dapper. Je hebt geen woord van afscheid gesproken. Ik heb je nooit meer gezien. *stilte* Toen werd ik kwaad. Zo kwaad werd ik. Zo kwaad en woest en woedend dat alles kookte en het schuim op mijn lip stond. Ik sloeg mijn nagels in mijn gezicht tot het bloed uit de huid kwam. Ik zette mijn tanden in de grond en ik at het smerige zand van dat vervloekte land waarin ze mij hadden neergegoid. Ik nam grind op mijn tong en slikte het door. Ik trok aan mijn haren en gilte en schreeuwde en er was niemand die mij durfde troosten. Toen nam ik een maïskolf en ik zei: dit ben jij Basja en jouw kind is dit en jouw hele familie en al die bakra's die eens uit jou voort zullen komen. En ik maakte de maïskolf pikzwart met teer en ik stak hem met scherpe naalden en begroef hem één meter diep in de grond. Ik smeekte en bad dat hij en die hele plantage en alle bakra's die ik ooit had gezien met de ergste vloek getroffen zouden worden die er in deze wereld bestaat. Toen begon het te regenen en ben ik naar mijn hut gegaan. Ik heb drie maanden geen mens in de ogen gekeken.

Akuba ligt op de grond. Destiny komt naar haar toe. Troost haar.

Waarom heeft God mijn wereld zo lelijk gemaakt?

DESTINY

Dat heeft God niet gedaan, hoor.

AKUBA

Maar hij moet toch ooit iets hebben gedáán?!

DESTINY

Het zijn de mensen die de wereld zo maken.

AKUBA

Zullen wij vannacht samen God bidden...

DESTINY

Hou op!

AKUBA

Schreeuw niet tegen mij, Destiny.

drukt de hand van Destiny tegen haar hoofd Voel mijn hoofd. Hoe het gloeit.

DESTINY

Ga nou maar slapen, hè?

AKUBA

De jongen is terug gekomen.

DESTINY

Welke jongen?

AKUBA

stilte Die jongen van ons. stilte Welterusten.

DESTINY

Welterusten.

Destiny kruipt onder haar werkbank. Akuba valt hoestend in slaap.

Ik door de mand
gevallen

Het wordt donker in de fabriek. Alleen nog licht in het kantoor. Starek en Economia en Mini-Mini.

ECONOMIA

Daar ben je dus. Altijd mooi om de hoopvolle blik van een jong mens te zien. Ik heb erg van de beelden genoten.

MINI-MINI

Welke beelden?

ECONOMIA

De televisiebeelden. Bewakingscamera's zijn in onze branche essentieel, jongen. Vertel me eens: wat wil jij eigenlijk?

MINI-MINI

Hoe bedoelt u?

ECONOMIA

Wat zijn je verwachtingen? Hoe wil je dat je curriculum vitae zich verder ontwikkelt?

MINI-MINI

Mijn wát?!

ECONOMIA

Je levensloop! Je wordt geboren en je gaat ergens dood. Of niet soms?

MINI-MINI

Ja... eh... tuurlijk.

ECONOMIA

Wat sta je nou te stotteren? Dit is een sollicitatiegesprek. Hier hangt je toekomst van af! Ik vraag je: wat wil je?!

MINI-MINI

Ik wil hier graag werken. Maar ik dacht... ik bedoel... ik heb de wodka al aan mijnheer Starek gegeven.

ECONOMIA

tegen Starek Heeft deze aap je een fles wodka gegeven? Wil jij soms dat hij denkt dat wij hier te beïnvloeden zijn?

STAREK

Eh... nee... eh... natuurlijk niet.

ECONOMIA

tegen Mini-Mini Dus jij dacht met behulp van een fles wodka hier zomaar naar binnen te glippen? *stilte* Wat denk je? Wat speelt er zich af in je hoofd?

MINI-MINI

Niets.

ECONOMIA

Dat lijkt me sterk. Zo'n slimme jongen als jij die niets in zijn hoofd heeft? Hoe lang ben jij eigenlijk?

MINI-MINI

Hoezo?

ECONOMIA

Qua lengte bedoel ik.

MINI-MINI

Eh... één meter zestig?

ECONOMIA

De jongste in het gezin?

MINI-MINI

Ja – eh... ik ben enigst kind.

ECONOMIA

Geen zusjes? Geen broers?

MINI-MINI

Nee.

ECONOMIA

Ik kijk dwars door je heen, jongen. Recht in je edele hart. Aan zo'n hart bestaat in de wereld een grote behoefte. Wist je dat een gezond jongenshart op de mondiale markt 100.000 dollar opbrengt? Hoeveel weeg je?

MINI-MINI

Weet ik niet.

ECONOMIA

Doe je mond eens open. *kijkt in zijn mond* Alles in orde wat de eetlust betreft? Longen okee? Nieren? Geen leverprobleem?

MINI-MINI

Geloof van niet. Maar...

ECONOMIA

Je bent aangenomen. Zo'n knaap als jij kunnen we hier goed gebruiken. Leuk dat dat Chinese meisje nu een van je collega's is, niet?

MINI-MINI

Dat is geen Chinees meisje.

ECONOMIA

stilte O nee? Hoe weet je dat?

MINI-MINI

Dat... eh... dacht ik zo.

ECONOMIA

Wat is ze dan? Japans? Koreaans? Cambodjaans? Vietnamees? Thais?

MINI-MINI

Eh... ik...

ECONOMIA

Ik ben een eenvoudige westerse vrouw met een simpele visie. Voor mij zijn jullie allemaal één pot nat: Made in China. *stilte* Als jij je zus hier tegen zou komen, zou je dan niet verdomd graag een kommetje rijst met haar gaan eten?

MINI-MINI

Mijn zus? Ik heb geen zus.

ECONOMIA

tegen Starek Heb je zijn paspoort?

STAREK

overhandigt het paspoort Natuurlijk, Dame.

ECONOMIA

Dit is geen paspoort. Dit is een geboortebewijs. *zoekt in een bureaulade.*

Haalt daar een identiek papier uit Altijd verstandig om een nette administratie te voeren. *vergelijkt de papieren.* *Dan tegen Starek* Precies wat ik dacht. Deze jongen is een ongelooflijke speurhond. Hij verdient een speciale behandeling.

STAREK

Zeker, Mevrouw.

MINI-MINI

Speciale behandeling? Wat betekent dat?

STAREK

Dat is zomaar een uitdrukking, jongen. *trekt Mini-Mini terug de fabriek in* Kom nou maar mee.

Starek sluit Mini-Mini op in een kooi. Het is donker in de fabriek. Akuba slaapt onder wat dekens. Destiny onder haar werkbank. Baksteen bewusteloos aan zijn ketting. Starek pakt Destiny bij een hand.

STAREK

Jij slaapt vannacht bij papa.

DESTINY

Nee! Nee!

STAREK

Je gaat toch niet lastig doen, liefje?

DESTINY

Klootzak! graait naar de fles wodka Neem dan tenminste die fles wodka mee.

Wacht! Wacht! De wodka!

STAREK

Charasjo. Charasjo.

Starek en zij verdwijnen in het hok waar hij woont. Mini-Mini in de kooi. Nacht.

Stilte.

12 in de kooi

MINI-MINI

Hé! Mijnheer Baksteen! Baksteen!

Baksteen wordt wakker.

Je moet iets voor me doen.

BAKSTEEN

Ik heb koppijn.

MINI-MINI

Help me.

BAKSTEEN

Ik zie alles dubbel. Wat hebben ze met me gedaan?

MINI-MINI

Zeur niet! Help me!

BAKSTEEN

Waarom zou ik jou helpen? Denk jij ook aan mij? Aan mijn machete?

MINI-MINI

Er ligt daar een stuk ijzerdraad. Geef het aan mij.

BAKSTEEN

Waarom?

MINI-MINI

Ik moet dit slot open krijgen.

BAKSTEEN

En dat denk jij met ijzerdraad voor elkaar te krijgen?

MINI-MINI

Ik kan het proberen.

BAKSTEEN

Jij bent Klein Duimpje niet. Ik geloof niet in ijzerdraadsprookjes. Wij hebben niets aan ijzerdraad.

MINI-MINI

Pak het nou!

BAKSTEEN

Als ik jou help dan help jij mij. Begrepen?

MINI-MINI

Ik weet niet of ik dat durf.

BAKSTEEN

Je moet het willen, garnaal. Je moet jezelf harder maken dan staal. Kijk naar mij. Kijk naar die vrouw die daar in de hoek ligt. Pas als wij wraak hebben genomen kunnen wij gerechtigheid voelen.

Baksteen probeert uit alle macht het ijzerdraad te pakken, maar de ketting is te kort. De deur van het kantoor van Starek gaat open. Destiny wankelt naar buiten. zacht Stil! Kijk! Luister! Ik heb dit vaker gezien. Nu zie jij het ook.

Destiny strompelt met de lege fles in haar hand naar haar werkplek. Ze haalt uit een doosje vijf kleine popjes. Ze zijn gemaakt van spijkers, ijzerdraad, stukjes touw en blik. Het vaderpopje is iets groter dan de andere vier: het meisjespopje en drie jongens. Ze zet ze voor zich neer op de werkbank. Ze laat ze lopen en praten.

DESTINY

speelt 'Hallo, pap. Daar ben ik weer.

stilte

Nou. Het zit er op. Voor de zoveelste keer.' *vaderstem* 'Wat vervelend voor je, Nok. Maar je moet me nu niet storen. Ik zit net lekker televisie te kijken.'
eigen stem 'Waar zijn de jongens? Zijn ze op het land?'

vaderstem 'Ze zijn hard aan het werk. Maar Lawan is er niet. Die zit tot vijf uur op school.'

eigen stem 'Had je niet gedacht, hè? Dat één van je kinderen ooit nog naar school zou gaan.'

vaderstem 'Kun je me even met rust laten, Nok? Ik ben bezig.'

eigen stem 'Okee. Dag pap!

Ze loopt met het popje naar de werkende jongens.

Hallo jongens! Zijn jullie rijst aan het planten? Waar is Lawan? O kijk, daar komt hij juist aan. Dag Lawan! Hoe was het op school?' *kinderstem*

'Hartstikke leuk. Ik heb heel veel geleerd.'

eigen stem 'En? Heb je wat vriendjes?'

MINI-MINI

Nok! *stilte* Nok! *stilte* Ik ben hier!

Destiny verbergt haar poppetjes. Draait zich om.

DESTINY

Weg! Weg jij! Nok bestaat niet. Dus jij ook niet. Weg!

MINI-MINI

Ik heb een reis door de halve wereld gemaakt om je te vinden.

DESTINY

Stom kind! Dacht je dat ik je niet herkende?

BAKSTEEN

verbaasd Zijn jullie familie van elkaar?

DESTINY

Nee! Mijn familie bestaat niet! Ik ken hem niet. Hij is een vreemde.

MINI-MINI

Ik kom je helpen.

DESTINY

Ga weg. Jij hoort hier niet. Jij bent dit popje waar ik mee speel. *huilt* Ik schaam me zo.

MINI-MINI

Rustig maar, Nok. Ik ben er. Ik ben er nu. Vertel me wat er gebeurd is.

DESTINY

Dat kan ik niet. Ik ben je zusje niet meer. Ik ben een ding geworden. Een gebruiksvoorwerp. Nog minder dan een dier.

AKUBA

die al een tijd wakker is Praat geen onzintal, Destiny. De Basja's zijn de dieren. Wij niet. Vertel je broertje wat ze met je gedaan hebben.

BAKSTEEN

rukt aan zijn ketting Hou op met dat geklets. Starek slaapt. Het is nu het moment om zijn keel door te snijden.

AKUBA

Jij luistert ook. Atibron no e meki bun pikin. Misschien helpt haar verhaal ons meer dan jouw haat. *tegen Destiny* Toe maar.

DESTINY

wendt zich naar het publiek Goed dan.

scene 13 de prijs van een meisje

DESTINY

Lang geleden woonde ik in een klein dorp in Thailand op het platteland samen met mijn vader en mijn broertjes.

MINI-MINI

Ik was de jongste.

DESTINY

Mijn kleine broertje Lawan met de moedervlek op zijn arm.

MINI-MINI

laat zijn arm zien Kijk hier.

DESTINY

En ik heette toen nog Malai. Dat is mijn echte naam. Maar iedereen noemde me 'Nok'. Die naam had mijn moeder me gegeven. Nok betekent: vogel. Mamma stierf toen ik twaalf was. Niet lang daarna werd mijn vader ziek. Ze moesten hem opereren.

MINI-MINI

Mensen in ons dorp hebben geen geld om het ziekenhuis te betalen.

DESTINY

Ook onze vader was arm. *stilte* Toen kwam de dag waarop mijn leven veranderde. Het was de dag na mijn verjaardag. Ik was net veertien geworden.

Starek en Economia verschijnen. Mini-Mini, Akuba en Baksteen worden toeschouwer van de scène. Een toneelstukje waarin Starek de vader van Destiny speelt. Economia is mevrouw Kamolvisit.

STAREK

Dit is mevrouw Kamolvisit, Nok.

DESTINY

Dag mevrouw.

STAREK

Het is de mevrouw waar ik je over verteld heb. Ze heeft een huis in de stad.

Haar huis is erg groot. Mevrouw Kamolvisit heeft het zo druk dat ze dat grote huis niet zelf schoon kan houden.

ECONOMIA

kijkt Uw dochter ziet er heel anders uit dan op de foto die u mij stuurde.

DESTINY

tegen Starek Heb je een foto van mij opgestuurd?

ECONOMIA

Zij is veel minder aantrekkelijk dan ik dacht.

STAREK

Kijk eens wat vrolijker, Nok.

DESTINY

Ik ben niet zo vrolijk.

ECONOMIA

U moet goed begrijpen meneer, dat de bedragen die wij voor een meisje betalen, van veel factoren afhankelijk zijn.

STAREK

Wat bedoelt u met: factoren?

ECONOMIA

Een diamant is meer waard dan een kiezelsteen. Ook de ene mens is de andere niet.

STAREK

Nok is een flink meisje, mevrouw. Ze doet de huishouding. Ze zorgt voor haar broertjes. Ze helpt me zelfs op het land. U zult tevreden over haar zijn.

ECONOMIA

Ik heb het over haar uiterlijk, mijnheer. Haar ogen bijvoorbeeld. Die zijn nogal klein. Grote ogen zijn erg gewild. Verder de kleur van de haren, de ontwikkeling van de borsten. Allemaal factoren die van belang zijn.

DESTINY

Waar hebben jullie het over?

ECONOMIA

Wij hadden 200.000 baht afgesproken? Nu ik haar voor me zie, kan ik niet meer dan de helft betalen.

STAREK

Dat is te weinig.

ECONOMIA

100.000 baht is de prijs die zij waard is.

STAREK

Nok is een erg mooi meisje.

ECONOMIA

Voor 200.000 krijg ik twee meisjes van dit kaliber.

DESTINY

Kaliber? Wat is kaliber?

ECONOMIA

U had een realistische foto op moeten sturen, mijnheer.

STAREK

Ik heb maar twee foto's van Nok.

DESTINY

Welke foto heb je gestuurd?

STAREK

Die van drie jaar geleden. Van toen we een dagje naar het strand zijn geweest.

DESTINY

Dat is mijn enige foto met mamma!

Destiny rent af.

ECONOMIA

U moet niet doen of uw neus bloed. Uw dochter gaat met mij mee naar de stad. Dat is niet zo maar een stad, maar een wereldstad. Een meisje kan er niet overleven door er wat rijst in de grond te stoppen. Ik geef u 100.000 baht. Als ze zuinig leeft, kan ze maandelijks 1000 baht extra op uw rekening storten.

STAREK

De operatie kostte me 250.000.

ECONOMIA

Dan bent u over twaalf en een half jaar van uw schuld af.

STAREK

U kunt goed rekenen, mevrouw Kamolvisit.

ECONOMIA

U toch ook?

Destiny op.

DESTINY

De foto is weg! tegen Starek Je hebt hem gestolen!

STAREK

Je keek er toch bijna niet meer naar om.

DESTINY

Wat weet jij daar van?! Waar is ie?!

ECONOMIA

haalt de foto uit haar portefeuille. Geeft hem Hier.

DESTINY

met de foto Papa! Je hebt mamma er af geknipt! Waarom heb je dat gedaan?

ECONOMIA

haalt lippenstift uit haar tasje Maak je lippen eens rood.

DESTINY

Waarom?

ECONOMIA

Zodat je wat opfleurt.

DESTINY

Ik gebruik dat soort spullen niet.

ECONOMIA

Luister meisje; als we vooruit willen komen in het leven dan moeten we reclame voor onszelf te maken. Als jij veel geld wilt verdienen en er voor wilt zorgen dat je vader zijn schuld kan betalen, dan moet je een beetje inschikkelijk zijn. Je wilt toch niet dat hij wordt opgepakt door de politie? Wat moet er dan van je broertjes terecht komen?

DESTINY

met de foto in haar hand. Tegen Starek Waar is mamma? Wat heb je met haar gedaan?

ECONOMIA

Ik denk dat je moeder vanuit de hemel trots naar beneden zal kijken, omdat jij zo knap je eigen geld kunt verdienen. *met de lippenstift Hier.*

STAREK

Doe het nu maar, Nok.

ECONOMIA

Zal ik je helpen?

DESTINY

Nee!

STAREK

Als jij nu even meewerkt, dan haal ik snel dat stukje van de foto waar
mamma op staat.

DESTINY

raakt in paniek Nee. Niet weggaan. Laat me niet alleen, papa.

STAREK

Ik ben zo terug.

Starek af.

ECONOMIA

Je hoeft niet bang voor me te zijn, hoor. *geeft de lippenstift* Heb je een
spiegeltje nodig?

DESTINY

Nee.

Destiny stift haar lippen.

ECONOMIA

Dat ziet er heel wat beter uit. *pakt hakken uit haar tas* Trek nu deze
schoenen eens aan.

DESTINY

Ik loop altijd op rubberlaarzen.

ECONOMIA

In de modder en de viezigheid. Die tijd is voorbij, meisje. Straks ben jij het
kleine dametje dat precies weet wat er in de wereld te koop is.

Destiny heeft de schoenen aan.

Vind je ze mooi?

DESTINY

Moet ik dit dragen als ik schoonmaakwerk moet doen?

ECONOMIA

Loop eens een stukje heen en weer.

Destiny doet het.

Zie je wel hoe je verandert? Je zult je werk vast prettig gaan vinden.

Opkomst Starek met de halve foto.

Kun je wat meer met je heupen wiegen, Nok?

DESTINY

Wiegen?

ECONOMIA

Bewegen. Wiegen met de heupen. De heupen bewegen.

DESTINY

Waarom?

ECONOMIA

plotseling driftig Stel jij alleen maar lástige vragen? Ik kan je hier ook laten zitten in dit achterlijke gat aan het eind van de wereld. Als jij je niet weet te verkopen, heb ik voor jou zó een ander.

DESTINY

Wat moet ik doen dan?

STAREK

Gewoon heen en weer lopen, Nok.

En een beetje vrolijk lachen.

DESTINY

Dat kan ik nu niet!

ECONOMIA

staat op Ik ga. Ik verdoe mijn tijd hier.

STAREK

Wacht! Help me, Nok. Alsjeblieft.

We hebben het geld zo nodig.

DESTINY

Wie? Jij of ik?

STAREK

Wij allemaal.

DESTINY

stilte Ik ben echt niet achterlijk, pap.

STAREK

Dat weet ik, meisje. *stilte* Doe het nou maar.

Destiny probeert vrolijk heen en weer te lopen.

ECONOMIA

kijkt Ik bied 110.000 baht voor uw dochter, mijnheer.

STAREK

Eh... eh... akkoord. Ik doe het. 110.000. Dat is...eh... goed. Een mooie prijs. *stilte* Moeten we nu niet iets tekenen?

ECONOMIA

Nee hoor. Dat is nergens voor nodig. Maar misschien heeft u haar paspoort?

STAREK

We hebben van de kinderen alleen een geboortebewijs.

DESTINY

We?

ECONOMIA

Jammer. Maar goed. Het voldoet.

STAREK

En u heeft het geld?

ECONOMIA

Natuurlijk.

STAREK

geeft de foto aan Destiny Hier is je moeder... eh... je foto.

Starek af.

ECONOMIA

telt het geld uit Kijk eens, Nok. Zo veel geld heb je vast nog nooit bij elkaar gezien. Wat gebeurt er als ik deze biljetten in tweeën knip? Of als ik ze verbrand? Verdwijnt het geld als het verbrand is? En al het werk dat er voor is verricht? Is al dat werk dan voor niets geweest?

DESTINY

met de twee helften van de foto Is er plakband in het huis waar u woont, mevrouw?

Opkomst Starek met geboortebewijs en koffertje.

ECONOMIA

Plakband genoeg, Nok.

DESTINY

barst uit Ik heet geen Nok! Jij noemt mij geen Nok! *tegen Starek* En jij ook niet. Nok is voor altijd verdwenen. Weggevoegen naar de andere kant van de wereld. Niemand noemt mij nog Nok. Begrepen?

ECONOMIA

geeft Starek het geld Alstublieft. Mag ik dat papier van u hebben? *stopt het geboortebewijs in haar tasje.* *Tegen Destiny* Ik wacht buiten op je. Je hebt twee minuten om afscheid te nemen.

DESTINY

na een stilte Dat koffertje heb je snel gepakt.

STAREK

Het stond klaar.

DESTINY

O.

STAREK

Het spijt me, Nok.

DESTINY

Zo heet ik niet meer.

STAREK

Ik voel me zo... slecht.

DESTINY

Ik dacht dat je je juist goed zou voelen. Beter. Met je longen. En je nieren. En je lever. En je maag. En je hart en zo. Ik dacht dat die hele operatie je wel goed had gedaan.

STAREK

Je kunt één keer in de zes maanden naar huis komen. Dat heeft ze beloofd. Dat is fijn toch? Enne... het geld. Wat je over houdt. Wat je kunt missen. Je weet hoe je dat naar huis moet sturen?

DESTINY

Ja.

STAREK

Niet vergeten hè?

DESTINY

Natuurlijk niet. Ik zorg voor jou. *met de twee stukken foto. Geeft de helft met zichzelf er op aan Starek* Hier. Nok mag je hebben. Maar mamma neem ik mee. Die hang ik boven mijn bed. Boven mijn werkplek. Doe je de groeten aan de jongens?

STAREK

Vanzelfsprekend. *stilte* Dag... meisje.

Destiny draait zich om en gaat. Richt zich tot het publiek. Starek en Economia worden weer 'zichzelf'.

DESTINY

Het was natuurlijk helemaal geen schoonmaakhuis, waar ik in terecht kwam, maar een hoerenkast. Ik heb daar twee jaar hard gewerkt. Toen werd ik doorverkocht aan een oude rijke vent met een kunstgebit. Hij telde 300.000 baht voor mij neer. Er werd door mevrouw Kamolvisit heel wat winst gemaakt op dit domme kind. Het kunstgebit deed mij over aan een pretpark langs de kust waar het helemaal niet prettig was. Daarna werkte ik voor een filmregisseur. Tenslotte kwam ik hier terecht. Hier moet ik er voor zorgen dat de politie niet te lastig doet. Slavernij is bij de wet verboden, weet je wel. Ik ben nu oud en afgeleefd. Daarom ben ik niet zo veel meer waard. Ik denk dat je me nu voor 30.000 baht kunt krijgen. 750 euro dus. Dat is toch bijna voor niks?

Economia verdwijnt. Starek blijft en kijkt. Destiny bij Mini-Mini.

DESTINY

Wil jij een brief voor me schrijven?

MINI-MINI

Dat kan ik niet.

DESTINY

Maar je bent toch naar school geweest?

MINI-MINI

Nee. Nooit.

DESTINY

verontwaardigd Ik heb elke maand geld voor je studie naar huis gestuurd.

MINI-MINI

O... eh... nou...

DESTINY

Waar is dat geld gebleven? *stilte* Kijk me aan, Lawan!

MINI-MINI

Geen idee.

DESTINY

Zeg op! Ik wil het weten!

MINI-MINI

Dat snap je zelf toch ook wel. *stilte* Dat geld van jou heeft papa opgezopen.

Lange stilte. Baksteen pakt een vodje papier en een stompje potlood uit zijn zak.

BAKSTEEN

Ik wil je wel helpen met die brief.

DESTINY

Kun jij schrijven?!

BAKSTEEN

Anders zou ik het toch niet aanbieden?

DESTINY

Okee. *denkt na* Lieve papa. Het spijt me erg dat ik nooit bij je langs ben

geweest. Ik heet nu Destiny. Dat betekent lot of bestemming. Ieder mens

krijgt nu eenmaal het lot dat hij verdient. Of denk jij daar anders over?

De hartelijke groeten van het meisje dat je dochter was.

Baksteen geeft de brief.

Wat kun jij mooi schrijven, man.

Destiny verscheurt de brief. Gooit de snippers in Stareks gezicht.

Ik heb geen vader. Ik heb geen moeder. Ik ben Destiny. Dat is genoeg.

MINI-MINI

Maar je hebt wel een broer. *knielt. Zoekt in zijn schoen. Haalt daar een halve foto uit* Hier. Jij op het strand. Toen je een meisje van elf was.

Destiny bekijkt de foto.

AKUBA

neemt Destiny met zich mee Ik heb wel iets om je weer aan je moeder vast te plakken.

14 mensenvlees

Economia in haar kantoor. Telefont. Starek staat aan de deur met een fles in de hand het gesprek af te luisteren.

ECONOMIA

Volgens uw prijslijst wordt er op dit moment voor een menselijke nier in Singapore 90.000 dollar betaald; is dat juist? *luistert* Ik kan u er twee aanbieden. Twee nieren van één en dezelfde persoon. *luistert. Driftig* Wat een vraag! Omdat we hier grote opruiming houden, nou goed! *luistert* Klopt het dat een long 110.000 doet op de markt? En een lever? Hoe staat de lever? *luistert* Dan zit ik voor een intact lichaam wat mijn percentage betreft net boven de 120.000. Dat vind ik niet veel. *luistert* Natuurlijk ken ik uw risico's. Maar kent u de mijne? *luistert* Is dat dezelfde chirurg als de vorige keer? *luistert* Wij hebben een afspraak. Vannacht tussen twaalf en een. 150.000 dollar. Daar hou ik u aan. Goede middag.

Economia ziet Starek.

Wat ziet u er uit. Bent u ziek of zo? *stilte* U hebt uzelf toch wel in de hand, mijnheer?

STAREK

Ik doe mijn best, Madame.

ECONOMIA

Vannacht komen ze de jongen halen. Met de ambulance zullen we maar zeggen. Dus u weet wat u te doen staat.

STAREK

stilte Hij is het broertje van... eh... het Thaise meisje.

ECONOMIA

Wat is er met u? U moet zich emotioneel niet met die mensen verbinden, hoor.

STAREK

Dat doe ik niet.

ECONOMIA

Die jongen is gevaarlijk.

STAREK

Het is een kind.

ECONOMIA

Een slim kind. Wie weet wat ie allemaal aan het rollen heeft gebracht.

STAREK

Over de politie hoeven we ons geen zorgen te maken.

ECONOMIA

Ik heb het niet over die stompzinnige corrupte politie. Ik heb het over organisaties. Internationale organisaties. Dat mensenrechtengedoe. Hij moet weg. Zonder een spoor achter te laten. Kan ik op u rekenen?

STAREK

Ik ben uw bereidwillige... eh... dienaar. Begrijp ik nu goed dat een dood mens van grotere waarde is dan een mens die nog leeft?

ECONOMIA

Een grotere waarde in geld bedoelt u?

STAREK

Bestaan er andere waardes dan?

ECONOMIA

De waarde van iets wordt bepaald door de markt, mijnheer. Of het nu aardolie is, of het zijn mensen: vraag en aanbod bepalen de prijs.

STAREK

En er is een markt voor dóde mensen?

ECONOMIA

Er is voor alles een markt. Het juiste product, op het juiste moment op de juiste plaats krijgen: dat is de kunst. Rotten appels gooien wij in het vuilnisvat; in tijden van hongersnood zijn ze goud waard.

STAREK

Het gaat nu niet om appels, maar om de broer van dat meisje.

ECONOMIA

Wat hebt u vandaag?

STAREK

Niets. Eh... het komt door die brief.

ECONOMIA

Welke brief? Wie stuurt u een brief?

STAREK

Niemand. *stilte* Ik... eh... ik heb nog nooit een brief gehad. Ik ben volkomen alleen op de wereld.

ECONOMIA

Dat spreekt in uw voordeel, mijnheer. Met wat fantasie zou ik u een vrij mens kunnen noemen.

STAREK

Doet u dat maar niet, mevrouw. Die verantwoordelijkheid kan ik niet aan.

Starek gaat. Buiten het kantoor van Economia trekt hij zijn pistool. Drinkt. Twijfelt.

Wil met getrokken pistool terug naar binnen gaan. De deur gaat open. Starek verbergt zijn wapen.

ECONOMIA

Wat staat u daar nou te staan? U heeft toch een opdracht?

STAREK

Zeker, mevrouw.

Economia loopt langs hem naar buiten. Hij kijkt haar na. Neemt een besluit. Gaat de werkplaats in.

15 de executie

De slaven zijn aan het werk. Mini-Mini in de kooi.

STAREK

grijpt Destiny bij haar arm Mee jij!

DESTINY

Wat nu weer! Laat me toch met rust!

STAREK

Het is beter als jij dit niet ziet.

DESTINY

Dat ik wat niet zie? Laat me los!

Starek brengt de tegenspartelende Destiny naar zijn kantoor. Hij grendelt de deur van buiten af. Zet een stoel naast de kooi van Mini-Mini. Gaat daarop zitten met zijn rug naar Baksteen toe. Deze graaft tijdens de volgende scene voorzichtig zijn machete op.

STAREK

met sigaretten Roken?

MINI-MINI

Nee.

STAREK

stopt de sigaretten weg Als jij niet rookt rook ik ook niet.

MINI-MINI

Waarom niet?

STAREK

Omdat ik op je lijk, jongen. Verloren mensen zijn wij. Op de verkeerde plek in het leven gezet. Kom hier. Ik wil naar je kijken. Volgens mij zijn wij op hetzelfde kruispunt geweest.

MINI-MINI

Welk kruispunt?

STAREK

Dáár. In de jungle. Waar we konden kiezen. Ik was er verdwaald en een wegwijzer zag ik niet. Ik ging naar links en jij ging naar rechts. Ik keerde niet terug naar dat klotige kruispunt om te zeggen: Sorry; ik heb een verkeerde keuze gemaakt. Ik liep koppig door. Zo werden wij elkaars spiegelbeeld. Wat bij jou links zit, zit bij mij rechts. Wat bij jou wit is, is bij mij zwart. Wat bij jou jong en nieuw is, is bij mij oud en versleten. Kom, ik zal je bevrijden.

Het is voor Baksteen vanwege zijn ketting onmogelijk om Starek van achteren neer te steken. Akuba is geruisloos bij hem gekomen. Neemt het wapen van hem over. Starek opent de kooi. Zet Mini-Mini op de stoel.

Mooi ben je met al die hoop in je ogen. Zo zal ik me je voor altijd herinneren. *met pistool* Deze oude slaaf zal er voor zorgen dat jij voor eeuwig jong zult zijn.

MINI-MINI

in paniek Jij bent geen slaaf, man. Jij bent vrij. Je kunt terug. Nu kun je doen wat je wilt. Dit is het kruispunt dat je bedoelt.

STAREK

Het komt door al dat bloed aan mijn handen. Dat was ik er niet meer vanaf. *Starek wil schieten. Akuba drukt de machete in de hals van Starek.*

AKUBA

Niet schieten, Basja, of ik sla uw kop er af.

BAKSTEEN

schreeuwt Steek hem neer, gek wijf! Niet praten! Steek hem dood!
Starek draait zich om. Grijpt de machete bij het lemmet. Trekt de machete uit de hand van Akuba. Bloed uit een snee in zijn vingers. Het pistool valt op de grond. Mini-Mini probeert dat te pakken, maar Starek zet zijn voet erop. Mini-Mini vlucht naar de kamer waar Destiny opgesloten zit. Starek heeft het pistool weer in zijn hand.

AKUBA

Sorry, Basja. Ik deed het niet expres.

Starek naar zijn kantoor. Haalt de grendel van de deur maar die zit van binnen op slot. Slaat op de deur. Brult. Akuba met de machete. Starek op haar af. Struikelt. Komt overeind. Tolt op zijn benen.

STAREK

Wat gebeurt er? Het brandt als vuur. Wat is dit?!

BAKSTEEN

Gif van een jungledier uit Afrika dat jouw vervloekte lijf opvreet.

Starek komt met pistool op hem af.

Die machete, Akuba! Nu!

AKUBA

in de war Maar hoe? Ik durf dat niet.

Starek wil schieten. Dan zakt hij in elkaar.

BAKSTEEN

tegen Akuba Snel! Pak de sleutel.

De sleutel!

AKUBA

Welke sleutel?

BAKSTEEN

De sleutel van mijn voetboei. In zijn zak!

AKUBA

Is ie dood?

BAKSTEEN

Schiet op!

AKUBA

op de grond bij Starek Wat erg.

BAKSTEEN

Niet zeuren! Geef die sleutel!

Akuba haalt een sleutel uit de broekzak van Starek. Baksteen bevrijdt zichzelf.

Pakt het pistool van de grond.

AKUBA

Heb ik de Basja dood gemaakt?

BAKSTEEN

wil schieten Jij niet. Maar ik wel.

AKUBA

Nee!! Niet doen!!

BAKSTEEN

Waarom niet?

AKUBA

Omdat ik dat niet wil. *bij Starek* Hij leeft nog.

BAKSTEEN

wil weer schieten Daarom.

AKUBA

Nee! Ik zeg jou: nee!

BAKSTEEN

Maar het is een blanke. Een smerige blanke. Een bakra. Een Basja. Hij houdt jou al eeuwen gevangen. Het is een monster.

AKUBA

Ik ben niet zoals hij.

BAKSTEEN

richt zijn wapen weer Precies.

AKUBA

Jij ook niet! Als jij een monster wilt zijn, ga dan maar terug naar je jungle. Ga daar schieten en moorden en plunderen en wraak nemen. Niet hier.

BAKSTEEN

Waarom zou ik naar jou luisteren?

AKUBA

Omdat ik ouder ben dan jij. Ik zou je moeder kunnen zijn.

BAKSTEEN

Maar dat ben je niet. Jij hebt al een kind. Een kleintje dat ze van je afgestolen hebben. Als er iemand wraak moet nemen ben jij dat.

AKUBA

Wij nemen geen wraak. Wij kennen beschaving. Wij hebben een televisie met schotelantenne. Wij kijken reclames. Wij...

BAKSTEEN

Ach wat!

AKUBA

We moeten hem redden.

BAKSTEEN

Hem redden? Donder op, zeg.

AKUBA

begint het lichaam van Starek op te tillen Help me.

BAKSTEEN

Nee! *rent weg met pistool* Waar is die vrouw? Die gaat er aan.

Baksteen gaat op zoek naar Economia. Zo nu en dan zien we hem verschijnen als een soldaat in actie. Akuba probeert Starek op de stoel te tillen. Destiny en Mini-Mini komen voorzichtig uit het kantoortje.

AKUBA

tegen Destiny en Mini-Mini Help me toch. Hij gaat dood.

DESTINY

Mooi zo.

MINI-MINI

We moeten hier weg. We moeten onmiddellijk weg.

AKUBA

Dat kan niet. We moeten iets doen. tegen Mini-Mini Geef me die kruiden.

MINI-MINI

Welke kruiden?

AKUBA

Ze zitten in je zak. tegen Destiny En jij: haal verband en wat water. Hij is gewond.

MINI-MINI

haalt verbaasd een bosje kruiden uit zijn zak Wat is dit? Hoe kom ik hier aan?

AKUBA

pakt het aan De slabriki. Die heb je meer dan tweehonderd jaar bewaard.

haalt uit de tas die zij steeds om haar hals draagt meer kruiden En dit moet er ook bij.

Akuba knijpt in de hand van Starek. Probeert het gif er uit te zuigen.

DESTINY

Wat doe je nou weer?

AKUBA

Het is gif. Het moet er uit.

DESTINY

barst uit in razernij Je gaat hem godverdomme toch niet verzorgen alsof ie een soort verkeersslachtoffer is!

AKUBA

Hij is aan het sterven.

Destiny spuugt op Starek en probeert hem te schoppen

DESTINY

Dat is juist goed! Dat is goed! Dat is goed!

AKUBA

Niet doen! Wil jij soms dat zijn Kra een zwerfjorka wordt die jou een leven lang achtervolgt? Deze man was als kind al vervloekt. Ik moet ervoor zorgen dat zijn ziel rust en vrede vindt. Haal toch snel dat verband en dat water

Destiny.

MINI-MINI

Laat maar. Ik ga wel.

Mini-Mini loopt weg om water en een doek te halen.

AKUBA

met kruiden en pijpjarige Deze pawinti-koensoe heb ik nodig. En natuurlijk de pemba dotti.

DESTINY

Hij ademt nog.

AKUBA

Kijk maar goed. Dan zie je hoeveel verdriet zijn ziel heeft.

DESTINY

Onzin. Die schoft heeft geen ziel.

AKUBA

Jij moet nu maar weg gaan. Ik weet niet of het me lukt hem te bevrijden.
Straks zuigt hij zich aan je vast en blijft hij jou je leven lang pijn doen.
Mini-Mini met een natte lap. Geeft die aan Akuba. Akuba tegen Mini-Mini.
Je moet me helpen hem in de kooi te stoppen. Daar voelt hij zich thuis.

MINI-MINI

Snel dan. Maar daarna gaan we er vandoor. En jij moet mee.

AKUBA

Ik ga niet mee. Ik blijf hier. Ik ga terug naar Afrika.

MINI-MINI

Naar Afrika?

AKUBA

Help nou maar.

Met zijn tweeën sleuren ze Starek de kooi in.

Nu kunnen jullie gaan kinderen. Nu zijn jullie vrij.

Akuba, Destiny en Mini-Mini omarmen elkaar.

MINI-MINI

Je weet het zeker? Je gaat niet mee met je zoon? Met Mini-Mini?

AKUBA

Ik ben echt niet zo gek als jullie denken. Ik heb geen zoon. Vroeger had ik een zoon. Een klein slavenkind. Straks zie ik hem terug.

Akuba draait zich om. Gaat de kooi in en begint de hand van Starek te verbinden met de lap en de kruiden. Ze maakt haar gezicht, handen en armen wit met de pemba dotti. Mini-Mini en Destiny keren zich naar het publiek.

16 gered

DESTINY

Aan alle ellende komt een end.

MINI-MINI

Aan de grootste verschrikking.

MINI-MINI

Het ergste ongeluk.

DESTINY

De gemeenste slavernij.

MINI-MINI

Voor ons is nu alles voorbij.

DESTINY

Voor ons wél ja.

MINI-MINI

Ik werd weer Lawan. De jongen die ik altijd was.

DESTINY

pakt de foto uit haar zak Maar ik bleef me gewoon Destiny noemen. *laat de foto zien* Nok doet me te veel aan mijn moeder denken. En Malai is niks.

Destiny klinkt beter. Alsof ik een soort popster ben.

MINI-MINI

Ik ging weer naar mijn vuilnisbelt. Misschien een hondenbaan als je in Amsterdam bent geboren. Maar voor mij prima werk.

DESTINY

Ik heb enorme mazzel gehad. Terug in de stad vond ik 'n huis waar meisjes zoals ik terecht kunnen. Daar help ik met koken en afwassen en ik pas op de kleintjes.

MINI-MINI

Zoals je vroeger op mij paste.

DESTINY

En ik heb een mobiele telefoon. *laat hem zien. Tegen Mini-Mini* Dus we kunnen altijd bellen.

MINI-MINI

Als jullie nog eens op een vuilnisbelt belanden; zorg dan dat je in het plastic terecht komt. Plastic is het allerbeste. Omdat het licht is. Flessen van plastic en jerrycans, plastic zakken en kapot speelgoed en zo. Hoe sterker je wordt, hoe meer je kunt dragen. Maar je moet wel een stuk glas bij je hebben of een kapotgeslagen wodkaflles. Je moet een wapen hebben anders jatten ze de handel zo uit je vingers.

DESTINY

is dicht bij Mini-Mini gekomen Dag mijn lieve Lawan. Het ga je goed.

MINI-MINI

Dag Destiny.

DESTINY

Bedankt voor alles wat je voor me hebt gedaan. Voor mij ben jij de allergrootste held. Een honderd keer grotere held dan Harry Potter.

MINI-MINI

En jij bent mijn zus.

Ze omarmen elkaar.

DESTINY

Ga ik naar links, ga jij naar rechts. Goed?

MINI-MINI

Goed. Dag!

Mini-Mini en Destiny rennen allebei langs een andere kant af. Akuba heeft de hand van Starek verbonden. Haar gezicht, handen en armen zijn nu wit. Zit tegen Starek aangeleund met haar arm om hem heen.

17 de rekening

AKUBA

Nu zijn alleen wij tweeën nog over, Basja. De vogel is weg. De wind zwijgt. Het suikerriet ritselt niet meer. Hoor je ze fluisteren? De doden? Zij wijzen naar jou. Waarom doen zij dat?

STAREK

opent zijn ogen Ik zie niets meer.

AKUBA

Luister dan maar. Zij willen drinken. Zij hebben dorst. De doden willen jouw bloed. Wraak voor wat er gebeurd is. Zij zijn zo boos, die geesten. Maar jij hoeft niet bang te zijn, Basja. Ik zorg voor jou. Ik neem jou mee naar Afrika. Ik draag jouw ziel naar het geestenland. Straks zijn wij allebei vrij.

Akuba zingt. Opkomst Baksteen met de geboeide Economia. Baksteen houdt Economia in bedwang met het pistool.

AKUBA

Gi m'a patu di y'e bor'en

Gi m'a pat'o di y'e bor'en

Gi m'a pat Apuku di y'e bor naobya

Ef yu wan'a patu dan y'mu kon anga m'o

Ef yu wan'a patu dan y'mu kon anga m'o

Na ini busi o mi koni de

Ef yu wan'a patu dan y'mu kon anga m'o

Akuba en Starek sterven. Baksteen komt voorzichtig dichterbij terwijl hij Economia met zich mee neemt. Stilte.

ECONOMIA

Volgens mij zijn ze dood, hoor.

BAKSTEEN

gooit Economia op de grond Respect, teef. Respect voor de doden. Respect.

ECONOMIA

Ik heb respect. Ik heb altijd respect.

BAKSTEEN

Je gaat er aan. Jij gaat er hartstikke aan.

ECONOMIA

Ik heb geld, mijnheer. Ik heb erg veel geld.

BAKSTEEN

Waar is dat geld?

ECONOMIA

Als u mij een bankrekeningnummer geeft...

BAKSTEEN

Wat nou bankrekeningnummer? Waar is dat geld?

ECONOMIA

Ik kan 500.000 op een rekening storten.

BAKSTEEN

Storten? Wat wil jij storten? Wat is storten? *wijst* Is dat geld daar? Achter dat glas?

ECONOMIA

Er is daar geld. Natuurlijk is daar geld.

BAKSTEEN

Dan ga jij er aan en dan neem ik dat geld.

ECONOMIA

Maar er is meer...

BAKSTEEN

Hou je bek. *ziet haar ketting en horloges en ringen* Is dat echt? Is dat goud?

ECONOMIA

Dit is echt mijnheer. Hier. Neem het. Het is van u.

BAKSTEEN

Ik neem het. *rukt haar sieraden af* Ligt dat geld in een kluis? Daar achter dat glas?

ECONOMIA

Het ligt in een kluis.

BAKSTEEN

Geef mij het nummer. *geeft papier* Hier. Schrijf het op.

ECONOMIA

doet dat. Geeft papier Kunt u het lezen?

BAKSTEEN

Ik kan het lezen. Ik ken beschaving. *richt zijn pistool* En jij gaat beestachtig dood.

ECONOMIA

Neem toch vooral eerst uw geld uit de kluis, mijnheer, voordat u mij doodt.

Het is beter als u eerst het zekere en daarna pas het onzekere neemt.

BAKSTEEN

Dat doe ik. Ik ben niet dom. Ik neem het zekere.

Baksteen sluit Economia op in de kooi. Woest probeert hij de sleutel met zijn machete in tweeën te hakken. Gooit de sleutel in een put.

BAKSTEEN

richt het pistool Nu ben jij bang.

ECONOMIA

Bent u niet bang dat er een fout nummer op dat papier staat?

BAKSTEEN

stilte Teef.

Baksteen rent naar het kantoor van Economia. Na een tijd horen we een ontploffing. Of we zien een gaswolk uit het kantoor ontsnappen. Of er schiet duizend volt door het lichaam van Baksteen. In ieder geval blijkt de kluis vakkundig beveiligd te zijn. Baksteen sterft. Stilte.

ECONOMIA

Arme domme slaaf.

Economia haalt een sleutel uit haar mantelpak tevoorschijn. Opent de kooi van binnen uit. Loopt rond door de fabriek. Gaat naar haar kantoor. We horen haar stem door de intercom.

ECONOMIA

intercom Helaas kan onze afspraak van vannacht niet doorgaan, mijnheer. Ik moet hier een paar zaken op orde brengen. Maar wellicht heeft u morgen een klein momentje? In plaats van één heb ik plots drie lichamen in de aanbieding. *luistert* Natuurlijk snap ik dat uw prijs dan moet zakken. Zo werkt de markt tenslotte. *luistert* Wat denkt u hiervan: Drie halen, twee betalen? Drie lijken voor de prijs van twee? Is dat akkoord?

Mensenvlees ging bij de Toneelmakerij in première als *Verkocht* op 7 september 2013 op locatie in Van Gendthal I op het Oostenburgereiland in Amsterdam

Spel: Roel Adam, Nhung Dam, André Dongelmans, Peter van Heeringen, Phi Nguyen en Maureen Tauwenaar

Regie: Daniël van Klaveren en Paul Knieriem

www.toneelmakerij.nl

Mensenvlees werd onder de titel *Verkocht* geproduceerd door toneelgezelschap de Toneelmakerij in 2013

Schrijver en acteur Roel Adam (1953) is sinds 1975 werkzaam in het Nederlandse theater. Hij was medeoprichter en huisschrijver van de jeugdtheatergroepen Lijn Negen, El Dorado en Huis aan de Amstel. Ook schreef hij onder meer voor het Ro Theater, Theatergroep Maccus en Jeugdtheater Sonnevanck. Vanaf 2009 is Roel Adam verbonden aan de Toneelmakerij, het gezelschap dat is ontstaan uit de fusie van Huis aan de Amstel en Theatergroep Wederzijds. Zijn stukken zijn in meerdere talen vertaald en worden regelmatig in het buitenland gespeeld. In 2009 verscheen een selectie uit dit werk onder de titel: *15 theaterteksten van Roel Adam* bij Uitgeverij International Theatre & Film Books.

Toneelwerk

Mensenvlees – 2013

*Heldenbrigade** – 2011

Fanny & Alexander – bewerking van het filmscript van Ingmar Bergmann – 2011

*No mans land** – 2010

Spinoza [in exile] – 2008

Aan de overkant – 2005

Romanovs – 2004

Meisjes zijn niks – 2003

Vuur – 2001

De dag dat mijn broer niet thuis kwam – 2000

Het station – 1998
Netotsjka – 1997
Axel en Agnes – 1997
Monomaan – 1996
Stil de trommelaar – bewerking van *Mutter Courage* van Bertolt Brecht – 1995
Eternity/Tot gij mij ziet – 1995
Slagersmeisjes – 1994
Voor een verloren kind – 1993
Alles wil het vuur – 1993
Siberië – 1992
Peer Gynt – bewerking van het stuk van Henrik Ibsen – 1991
Kinderjaren – 1991
Nachthemel – bewerking van *De kleine prins* van Antoine De Saint-Exupéry – 1990
November – 1990
Een lek in het zwijgen – 1990
Over morgen – 1989
De ballade van een visserskoning – 1989
De koning en de rest – bewerking van *De koning sterft* van Eugene Ionesco – 1989
De dood van de olifant – 1983
Onweer – 1982

* Deze teksten verschenen eerder in de reeks van De Nieuwe
Toneelbibliotheek (# 59, 105)